

SoTe kuntayhtymä

TALOUSARVIO 2019 JA TALOUSSUUNNITELMA 2020-2021

Yhtymähallitus 15.11.2018

Yhtymävaltuusto 29.11.2018

SISÄLLYSLUETTELO

1	JOHDANTO	3
2	TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT	3
2.1	TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA TAVOITTEET	3
2.1.1	<i>Väestörakenne ja palvelutarpeet</i>	3
2.2	KUNTAYHTYMÄN STRATEGISET TAVOITTEET	4
2.3	TAVOITTEET VUODEN 2019 TALOUSARVIOSSA	4
2.3.1	<i>Liikelaitokselle asetettavat tavoitteet</i>	4
2.4	YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE	4
2.5	KUNTAYHTYMÄN TALOUS 2019	5
2.5.1	<i>Tulossuunnitelma</i>	5
2.5.1.2	Toimintamenot, rahoituskulut ja poistot	5
2.5.1.3	Tilikauden tulos	6
2.5.2	<i>Rahoitussuunnitelma</i>	6
2.5.2.1	Käyttöomaisuusinvestoinnit	6
2.5.2.2	Kassavirta	6
2.5.3	<i>Talousarvion sitovuus</i>	6
2.6	KUNTAYHTYMÄN TALOUS 2019-21	7
2.6.1	<i>Tulos- ja rahoituslaskelmat 2019-2021</i>	7
3	KÄYTTÖTALOUSOSA	7
3.1	HALLINTO	7
3.2	HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMISEN PALVELUT	8
3.3	ARJEN TUEN PALVELUT	10
3.4	TERVEYDEN- JA SAIRAANHOIDON PALVELUT	12
3.5	ERIKOISSAIRAANHOITO	15
4.	PERUSTURVALIIKELAITOS SAARIKKA	16
5	TULOS- JA RAHOITUSLASKELMAT	17
5.1	TULOSSUUNNITELMA 2019-2021	17
5.2	RAHOITUSSUUNNITELMA 2019-21	18
6	INVESTOINTIOSA	18
6.1	INVESTOINNIT 2019-2021	18
7	LIITTEET	18
7.1	TILAUSTAULUKOT	18
7.1.1	<i>Toimintatilasto</i>	18
7.1.2	<i>Kuntajakotaulukko</i>	18

KUNTAYHTYMÄNJOHTAJAN KATSAUS

SoTe talousarvion laadinnan tavoitteeksi on asetettu, että jäsenkuntien sosiaali- ja terveydenhuollon maksuosuudet eivät kasvaisi vuosina 2019-2020. Vuoden 2018 tammi-kesäkuun osavuositarkastus osoitti, ettei tähän tulla pääsemään, vaan yhtymävaltuustolta jouduttiin hakemaan lisämäärärahaa noin 700.000 euroa. Lisäksi vuoden 2019 palkkojen sopimuskorotukset 2,16 % kasvattavat menoja. Kuntien kustannukset kasvavat noin 1,5 % vuoden 2018 tasosta, josta oman toiminnan nettomenot kasvavat 1,4 % ja erikoissairaanhoidon menot 1,7 %. Vuoden 2018 kustannuksista on vertailtavuuden vuoksi vähennetty työmarkkinatuen kuntaosuuden kustannukset, jotka siirtyvät kuntien budjetteihin vuonna 2019.

Tavoitteena on alkuvuonna 2019 käydä talouden ja palveluiden rakenteisiin liittyvää arvokeskustelua kuntayhtymän ja liikelaitoksen päättäjien kanssa sote-kustannusten kasvun hillitsemiseksi sekä seuraavan vuoden talousarvion valmistelua varten.

SoTen talousarvio pitää sisällään palvelurakennemuutoksen toteuttamisen tavoitteen mukaisesti. Kotihoitoa vahvistetaan edelleen mm. kotihoidon poolin kehittämisellä sekä yökotihoidon järjestelyillä koko Saarikan alueella. Myös kuntouttavien arviointijaksojen vakiinnuttamisella ja kotikuntoutustiimin prosessien kehittämisellä vahvistetaan palvelurakennemuutosta. Omaishoitajien jaksamista vahvistetaan lyhytaikaisten virkistysvapaiden maksuttomuudella.

Perhe- ja sosiaalipalveluiden ennalta ehkäisevän toiminnan vahvistamista jatketaan mm. lisäämällä yksi perhesosiaalityöntekijän virka. Sosiaalisen kuntoutuksen toiminnan kehittämistä jatketaan omana toimintana ESR-rahoitteen Meidän Tupa-hankkeen päätyttyä ja sitä varten perustetaan sosiaaliohjaajan toimi. Maakunnallisesti jatketaan yhteisen sosiaalipäivystyksen toteuttamiseen tärkeitä neuvotteluja.

Terveyspalveluiden osalta lääkäriresursseja pyritään edelleen vahvistamaan sekä jatketaan keväällä 2019 Terveysyötyöarvio-hanketta omana toimintana, jotta saadaan hankkeen toimintamallit ja –prosessit vakiinnutettua omaan toimintaan. Työterveyshuollon toiminta ja henkilöstö siirtyy Kevan perustamiin kahteen eri yhtiöön ja kuntayhtymälle jää oman henkilöstön työterveyshuollon palveluiden hankinta. Järjestämisvastuulla olevien työterveyshuollon palveluiden tarjonta turvataan yrityksille em. Kevan markkinayhtiön kautta.

Sähköisen asioinnin kehittämistä jatketaan kaikilla vastuualueilla sekä asiakastytytyväisyyskyselyjä toteutetaan säännöllisesti.

Vs. kuntayhtymänjohtaja

Riitta Hallberg

1 JOHDANTO

SoTe kuntayhtymä järjestää jäsenkuntiensa (Kannonkoski, Karstula, Kivijärvi, Kyyjärvi, Saarijärvi) sosiaalihuollon, perusterveydenhuollon ja ympäristöterveydenhuollon sekä erikoissairaanhoidon palvelut. Palveluiden järjestäminen perustuu kuntayhtymän yhteistyössä jäsenkuntiensa kanssa laatimaan seuraavan talousarviovuoden sekä kolme sitä seuraavaa vuotta käsittävään sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämissuunnitelmaan sekä jäsenkuntien vuosittain kuntayhtymälle palvelujen järjestämiseen osoittamiin taloudellisiin resursseihin.

Jäsenkuntien kanssa käydyissä kuntaneuvotteluissa on tavoitteeksi asetettu kuntien maksuosuuksien pysyminen vuoden 2018 tasolla. Esityksessä on varattu palkkojen sopimuskorotuksiin 2,16 %.

Kuntien kustannusten arvioidaan talousarvioesityksen mukaan kasvavan vuonna 2019 vuoden 2018 tarkistettuun talousarvioon nähden yhteensä 1,5 prosentilla 70,0 milj. eurosta 71,1 milj. euroon (työmarkkinatuen siirtyminen kuntien budjettiin huomioituna). Erikoissairaanhoidon osuus (sis. ensihoidon kustannukset) vuoden 2019 kustannuksista on noin 20,3 miljoonaa euroa, kasvua vuoden 2018 arvioidusta tasosta on noin 1,7 prosenttia. Varsinaisen erikoissairaanhoidon ja ensihoidon kustannukset on otettu talousarvioon sairaanhoitopiirin talousarvion mukaan. Sairaanhoitopiirin laskutuksessa siirrytään vuonna 2019 kiinteän laskutuksen malliin, jossa laskutusperusteena on edellisen vuosien palvelujen käyttö (90 %) ja väestömäärä (10 %).

Talousarviossa kustannusten jakaantuminen kunnittain on arvioitu yhtymävaltuuston 30.11.2017 päättämien kuntalaskutusperusteiden mukaisesti. Arvioidut kuntalaskutuksen muutokset vuoden 2018 talousarvioon verrattuna vaihtelevat kunnittain.

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaan kuntayhtymä voi tehdä ali- ja ylijäämää. Mahdollisesti syntyvä ali- tai ylijäämä tulee kattaa suunnitelmakaudella. Suunnitelma-kausi on kolme vuotta siten, että talousarviovuosi on suunnitelman ensimmäinen vuosi (2019 - 2021). Vuoden 2019 talousarvio on laadittu oletuksella, että vuodelta 2018 kertyvät yli- ja alijäämät tasataan vuoden 2018 tilinpäätöksen yhteydessä.

Talousarvio muodostuu viidestä eri tekijästä: yleisperustelut, käyttötalousosa, investointiosa, tuloslaskelma ja rahoituslaskelma. Näiden lisäksi talousarvioon on liitetty oheisaineistoksi tilaustaulukot, joissa järjestettäviä palveluita ja niiden kustannuksia on määritetty tarkemmalla tasolla. Tilaustaulukoissa määritellyt palvelutilaukset ovat luonteeltaan toimintaa ohjaavia, eivätkä ne ole valtuustoon nähden sitovia.

2 TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT

2.1 Toimintaympäristö ja tavoitteet

2.1.1 Väestörakenne ja palvelutarpeet

Kuntayhtymän alueen väestörakenne on muuttumassa merkittävästi. Sosiaali- ja terveyspalveluiden tarpeisiin vaikuttavat erityisesti ikääntyneiden määrän voimakas kasvu sekä väestön sairastavuus. Koko kuntayhtymän väestö on sekä KELA:n että THL:n selvitysten mukaan sairaampaa kuin väestö keskimäärin Keski-Suomessa ja koko maassa. Erityisesti psyykkisiä sairauksia, astmaa, diabetesta, sydän- ja verisuonisairauksia sekä reumaa esiintyy runsaasti. Kuntayhtymän sisällä sairastavuudessa on suurtakin vaihtelua eri kuntien välillä. Ikärakenteen muutoksesta ja sairastavuudesta johtuen sosiaali- ja terveyspalvelujen tarpeen arvioidaan lisääntyvän väkiluvun vähenemisestä huolimatta. Alueen väestörakennetta ja väestörakenteen muutoksia sekä väestön palvelutarpeita ja niiden muuttumista arvioidaan tarkemmin yhtymävaltuuston vahvistamassa palveluiden järjestämissuunnitelmassa.

2.2 Kuntayhtymän strategiset tavoitteet

Kuntayhtymän strategiset tavoitteet palveluiden järjestämiselle määritellään palveluiden järjestämissuunnitelmassa. Strategisten tavoitteiden avulla sopeudutaan toimintaympäristön muutoksiin ja tehdään valintoja tulevaisuuden vaihtoehtoista.

2.3 Tavoitteet vuoden 2019 talousarviossa

Tässä talousarviossa sitovuustasoittain määriteltävät talousarvion toiminnalliset tavoitteet ovat yhtymävaltuuston asettamia määrärahojen käyttötarkoitusta sekä palveluiden sisältöä ja laatua ohjaavia mitattavissa ja todennettavissa olevia tavoitteita.

2.3.1 Liikelaitokselle asetettavat tavoitteet

Kuntayhtymän liikelaitoksen talousarvio ja taloussuunnitelma on kuntayhtymän talousarvion ja -suunnitelman erillinen osa.

Kuntayhtymän talousarviossa asetetaan liikelaitoksen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Yhtymävaltuuston tavoiteasettelu ohjaa liikelaitoksen johtokuntaa liikelaitoksen talousarvion ja -suunnitelman valmistelussa ja sisällössä. Yhtymävaltuuston tavoitteet voivat koskea liikelaitoksen asemaa, toiminnan laajuutta, hinnoitteluperiaatteita ja pääoman tuottovaatimuksia.

Liikelaitosta sitovia meno- ja tuloeriä kuntayhtymän talousarviossa ovat kuntalain mukaan korvaus kuntayhtymän sijoittamasta pääomasta, kuntayhtymän toiminta-avustus sekä kuntayhtymän pääomasijoitus liikelaitokseen ja liikelaitoksen palautus kuntayhtymälle.

Kuntayhtymän liikelaitokselle asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet määritellään tarkemmin tämän talousarvion käyttötaloussosassa.

Yhtymävaltuusto on aikaisempien talousarvioiden vahvistamisen yhteydessä päättänyt, ettei pääomasta peritä korkoa. Tähänkään talousarvioon ei sisälly liikelaitokseen sijoitetun pääoman korkovaatimusta. Tässä talousarviossa ei myöskään ole määrärahoja kuntayhtymän toiminta-avustuksiin, pääomasijoituksiin liikelaitokselle eikä liikelaitoksen palautuksiin kuntayhtymälle.

Liikelaitoksen johtokunnan on päätettävä liikelaitoksen vuoden 2019 talousarviosta (käyttösuunnitelmasta) viimeistään vuoden 2018 loppuun mennessä.

2.4 Yleinen taloudellinen tilanne

Suomen talous on nopeassa kasvuvaiheessa. Valtionvarainministeriön ennusteen mukaan Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan 3,0 prosenttia vuonna 2018. Vuosina 2019-20 talouskasvun arvioidaan hidastuvan noin 1,5 prosenttiin ja vuosina 2021-22 noin prosenttiin.

Työttömyys on laskenut nopeasti koko maassa ja kaikissa ikäryhmissä. Työllisyyden nopean kasvun ansiosta työttömien määrä vähenee tänä vuonna selvästi edellisvuotta enemmän. Työllisyysasteen arvioidaan nousevan 73 %:iin vuonna 2010. Ansiotason nousu kiihtyy 2,6 prosenttiin v. 2019 sopimuskorotusten ajoitustekijöiden seurauksena. Vuonna 2020 ansiotason nousua kiihdyttävät edelleen hyvä talouskasvu ja julkisen sektorin lomarahojen palautuminen.

Kuntatalous heikkenee vuonna 2018 hieman edellisvuodesta toimintamenojen kasvun nopeutuessa ja verotulojen kasvun hidastuessa. Suotuisasta suhdannetilanteesta huolimatta kuntien verotulojen kehitys jää likimain viime vuoden tasolle. Kunnallisveron

kertymää pienentävät erityisesti vuoden 2018 joulukuussa maksettavat poikkeuksellisen suuret ennakonpalautukset. Henkilöstömenot kääntyvät puolestaan neljän vuoden supistumisen jälkeen maltilliseen kasvuun muun muassa ansiotason nousun seurauksena. Niitä kasvattaa myös tuloksellisuuteen perustuvan kertaerän kustannusvaikutus, joka kohdistuu vuoden 2018 palkkamenoihin. Vuonna 2019 kuntatalouden tilikauden tuloksen arvioidaan hieman paranevan, ja myös vuosikate vahvistuu vuodesta 2018. Toimintamenoja kasvattavat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen kasvun lisäksi kunta-alan palkankorotukset ja kilpailukykykysymyksen lomarahaleikkauksen päättymisen. Kuntatalouden tulot kasvavat vuonna 2019 menoja nopeammin, kun vuoden 2018 verotulokertymää alentavat tekijät poistuvat.

Kuntatalouden nettoinvestoinnit pysyvät lähivuosina korkealla tasolla. Nykyisen rakennuskannan kunnossapito edellyttää edelleen mittavia korjausinvestointeja, ja lisäksi sairaalarakentaminen on vilkasta. Kuntatalouden lainanottotarvetta heijastava toiminnan ja investointien rahavirran arvioidaan pysyvän negatiivisena vuoteen 2020 saakka. Kuntien rahoitusasemaa v. 2020 kohentaa valionapujen kasvu, sillä kunnille kompensoidaan kilpailukykykysymyksen lomarahaleikkaukseen liittyen n. 240 milj. euroa, jotta lomarahaleikkaus ei tulisi huomioiduksi kahteen kertaan valtionosuuksissa. Lisäksi valtionapuja kasvattavat kilpailukykykysymykseen liittyvien leikkausten osittainen poistuminen ja valtionosuuksiin tehtävä indeksikorotus.

Väestön ikärakenteen muutos on lisännyt hoito- ja hoivapalvelujen tarvetta ja siten kuntatalouden menopaineita jo pitkään. Maakunta- ja sote-uudistuksen arvioidaan toteutuessaan pienentävän kuntatalouden menopaineita, ja kuntatalouden velkaantumisen arvioidaan taittuvan vuodesta 2021 alkaen. Tässä on kuitenkin suuria kuntakoh- taisia eroja.

2.5 Kuntayhtymän talous 2019

2.5.1 Tulossuunnitelma

2.5.1.1. Toimintatuotot

Talousarviossa toimintatuottojen arvioidaan kertyvän yhteensä 81 422 203 euroa. Toimintatuottoihin sisältyy jäsenkuntien maksuosuuksia 71 053 713 euroa. Jäsenkuntien maksuosuudet jakaantuvat seuraavasti:

	TP 2017	Alkuperäinen TA 2018	Tarkistettu TA 2018	TA 2019	Muutos TA2018/TA2019	
					€	%
Kannonkoski	6 015 782	6 024 858	6 024 858	6 141 201	116 343	1,9
Karstula	15 622 150	15 667 228	15 767 228	16 325 734	558 506	3,5
Kivijärvi	5 295 073	5 523 895	5 538 895	5 569 577	30 682	0,6
Kyyjärvi	5 345 683	5 284 599	5 484 599	5 714 081	229 482	4,2
Saarijärvi	36 992 152	36 811 057	37 211 057	37 303 120	92 063	0,2
Yhteensä	69 270 840	69 311 637	70 026 637	71 053 713	1 027 076	1,5

Huom! Työmarkkinatuki vähennetty myös vertailuvuosilta

Muut toimintatuotot ovat yhteensä 10,4 milj. euroa. Tulot laskevat -3,7 %. Tulojen lasku johtuu työterveyshuollon tulojen poistumisesta työterveyshuollon yhtiöittämissä toteutumisen siirtymäajan (4 kk) jälkeen.

2.5.1.2 Toimintamenot, rahoituskulut ja poistot

SoTe kuntayhtymän vuoden 2019 palveluiden järjestämiseen varatut toimintamenot ml. rahoituskulut, poistot ovat yhteensä 81 422 203 euroa. Menot laskevat vuoden 2018 tarkistetun talousarvion tasosta 0,6 %. Lasku selittyy työmarkkinatuen kunta-

osuuden (1,1 milj. e) siirtymisellä kuntien budjettiin sekä siitä, että työterveyshuollon osalta talousarvioon on varattu määrärahat vain yhtiöittämisvelvoitteen toteutumisen siirtymäajaksi (4 kk).

Erikoissairaanhoidon osuus toimintamenoista on 20 403 853 euroa. Erikoissairaanhoidon menot kasvavat vuoden 2018 talousarvion tasosta 1,7 prosenttia. Varsinaisen erikoissairaanhoidon ja ensihoidon määrärahavaraus on tehty sairaanhoitopiirin talousarvion mukaan. Erikoissairaanhoidon kustannuksiin sisältyy ensihoidon ja sairaankuljetuksen kustannuksia yhteensä 842 000 euroa ja Saarikassa toteutetun erikoissairaanhoidon menoja 19 467 000 euroa. Sairaanhoitopiiri siirtyy vuonna 2019 kiinteään laskutukseen, joten varsinaisen erikoissairaanhoidon ja ensihoidon osalta menot tulevat toteutumaan talousarviovarauksen mukaisesti.

2.5.1.3 Tilikauden tulos

Vuoden 2019 talousarvion mukaan tilikauden tulos on 0 euroa.

2.5.2 Rahoitussuunnitelma

2.5.2.1 Käyttöomaisuusinvestoinnit

Talousarviovuoden aikana mahdollisesti toteutettaviin käyttöomaisuusinvestointeihin varataan määrärahat Saarikan talousarviossa.

2.5.2.2 Kassavirta

Talousarvion mukainen varsinaisen toiminnan kassavirta hoidetaan rahoitussuunnitelmassa kuukausittain kunnilta ennakoon laskutettavilla kuntien maksuosuuksilla ja tarvittaessa lyhytaikaisella lainalla.

2.5.3 Talousarvion sitovuus

Yhtymävaltuuston alaisten toimielinten ja viranhaltijoiden on noudatettava yhtymävaltuuston hyväksymää talousarviota vuonna 2019. Yhtymävaltuustoon nähden sitovina tasoina ovat

- Hallinto
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut
- Arjen tuen palvelut
- Terveyden- ja sairaanhoidon palvelut
- Erikoissairaanhoidon palvelut

Yhtymävaltuustoon nähden sitovia ovat palvelualueiden toiminnalliset tavoitteet sekä tilikauden yli/alijäämä.

Talousarviovuoden ja taloussuunnitelmavuosien tulos- ja rahoituslaskelmat ovat informaatiota SoTen taloudesta eivätkä ne ole sitovia talousarvion osia.

Tässä talousarviossa em. sitovuustasoinnain asetetut taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet toimivat SoTen palvelutilauksena. SoTen ensisijaisena palveluiden tuottajana toimii Saarikka. SoTen yhtymähallitus voi päättää palveluiden kilpailutuksista yhtymävaltuuston vahvistaman palveluiden järjestämissuunnitelman sekä tämän talousarvion määrärahojen ja tavoitteiden pohjalta.

Yleishallinnon ja tukipalveluiden kustannukset vyörytetään palveluille. Palveluiden hinnoittelun ja hinnoitteluun liittyvien vyörytysten lähtökohta on, että ao. kustannukset voidaan kohdentaa myös kunnittain käytön suhteessa.

Yksityiskohtaisemmat ohjeet talousarvion täytäntöönpanosta ja seurannasta antaa tarvittaessa yhtymähallitus.

Liikelaitoksen johtokunnan tulee vahvistaa talousarvio/käyttösuunnitelma hyväksytyntalousarvion mukaiseksi tavoitteiden ja määrärahojen osalta.

Raportit talousarvion toteutumisesta annetaan yhtymävaltuustolle vähintään tilanteista 31.3. ja 30.6. ja 30.9.

2.6 Kuntayhtymän talous 2019-21

2.6.1 Tulos- ja rahoituslaskelmat 2019-2021

Tuloslaskelmassa ja tulossuunnitelmassa vuosien 2019-2021 toimintatulot ja -menot on arvioitu niin, että kuntien maksuosuudet kasvavat vuonna 2019 1,5 %, vuosina 2019-21 maksuosuuksien kasvuksi on arvioitu 0 %. Palvelujen kysynnän arvioidaan edelleen kasvavan, joten tulossuunnitelman toteuttaminen edellyttää palvelurakenteen edelleen kehittämistä, palveluiden tuotantotapojen tehostamista ja tuotannon hajauttamista sekä hoiva- ja hoitovastuun jakamista aikaisempaa enemmän palveluja tarvitsevien omaisille ja lähiyhteisöille.

Rahoitussuunnitelma perustuu edellä mainittuun tulossuunnitelmaan. Tulossuunnitelman mukaisesta kuntayhtymän toiminnasta aiheutuvat nettomenot rahoitetaan kuntien maksuosuuksilla.

Tulossuunnitelma ja rahoitussuunnitelma on esitetty luvussa 4

3 KÄYTTÖTALOUSOSA

Käyttötalousoosassa esitetään tavoitteet ja määrärahat sitovuustasoittain.

3.1 Hallinto

Talousarvion määrärahat

Hallinto	TP 2017	Tarkistettu TA 2018	TA 2019	Muutos 2017/18	
				€	%
Toimintatuotot	70 827 000	70 715 097	71 408 163	-693 066	1,0
Toimintakulut	-2 920 021	-2 957 634	-3 058 127	100 493	3,4
TOIMINTAKATE	67 906 979	67 757 463	68 350 036	-592 573	0,9
Poistot ja arvonalentumiset	-9 289	-6 586	-4 678	-1 908	-29,0
Rahoituserät	8 195	103	43	60	-58,3
Laskennalliset erät	2 616 370	2 441 613	2 534 435	-92 822	3,8
Tilikauden yli/alijäämä	70 522 256	70 192 593	70 879 836	-687 243	1,0

Toiminnan kuvaus ja talousarvion perustelut

Hallintoon kuuluvat yhtymävaltuusto, yhtymähallitus, yksilöasiainjaosto, tarkastuslautakunta, kuntayhtymän toimisto ja potilas- ja sosiaaliasiamiestoiminta ja rahoitettavat hankkeet. Saarikan hallinnon kustannukset vyörytetään palvelualueille.

Kuntayhtymän hallinto vastaa kuntayhtymän hallinnon toimivuudesta.

Yhtymähallituksella on päävastuu kuntayhtymän hallinnosta ja taloudenpidosta sekä yhtymävaltuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja valvonnasta.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella yhtymävaltuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida ovatko yhtymävaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Kuntayhtymän toimisto valmistelee ja panee täytäntöön valtuuston ja hallituksen päätökset sekä vastaa kuntayhtymän tiedottamisesta. Kuntayhtymän toimisto ostaa tarvitsemansa toimistopalvelut, talous- ja henkilöstöhallinnon sekä tietohallinnon palvelut kuntayhtymän liikelaitokselta tai sen palveluntuottajilta.

3.2 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut

Talousarvion määrärahat

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut	TP 2017	Tarkistettu TA 2018	TA 2019	Muutos 2017/18	
				€	%
Toimintatuotot	257 232	298 960	218 260	80 700	-27
Toimintakulut	-7 551 173	-7 251 844	-5 984 421	-1 267 423	-17,5
TOIMINTAKATE	-7 293 940	-6 952 884	-5 766 161	-1 186 723	-17,1
Laskennalliset erät	-282 120	-278 587	-280 982	2 395	0,9
Tilikauden yli/alijäämä	-7 576 060	-7 231 471	-6 047 143	-1 184 328	-16,4
<i>Työmarkkinatuki vähennettynä 2017-18</i>	<i>-6 320 106</i>	<i>-6 114 471</i>	<i>-6 047 143</i>	<i>67 328</i>	<i>-1,1</i>

Toiminnan kuvaus ja talousarvion perustelut

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelukokonaisuuteen kuuluvat neuvola- koulu- ja opiskelupalvelut, perhe- ja sosiaalipalvelut sekä terapiapalvelut

Neuvola- koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluihin kuuluvat äitiysneuvolan, lastenneuvolan ja perhesuunnitteluneuvolan sekä koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon palvelut. Palveluilla ylläpidetään ja edistetään alueen väestön terveyttä ja toimintakykyä sekä sairauksien ennalta ehkäisyä yhdessä kuntien eri hallinnonalojen, kolmannen sektorin ja erikoissairaanhoidon kanssa sekä tuetaan väestön valmiuksia edistää omaa terveyttään. Neuvolapalvelut järjestetään lähipalveluna Kannonkosken, Karstulan, Kivijärven, Kyyjärven ja Saarijärven terveysasemilla ja koulu- ja opiskelupalvelut kouluilla. Kesäsulkujen aikoina äitiysneuvolapalvelut tarjotaan Karstulan ja Saarijärven neuvoloissa. Palvelukokonaisuuteen ei ole suunniteltu merkittäviä muutoksia.

Perhe- ja sosiaalipalveluihin kuuluvat lapsiperheiden sosiaalipalvelut (lastenvalvojan palvelut, lapsiperheiden kotipalvelu, perhetyö ja lastensuojelu) ja aikuisten sosiaalipalvelut (täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuki, päihdetyö, kuntouttava työtoiminta ja sosiaalinen kuntoutus). Sekä lapsiperheiden sosiaalityöhön että aikuisten sosiaalityöhön sisältyy asiakkaiden yleinen ohjaus ja neuvonta sekä ehkäisevä sosiaalityö, joilla pyritään asiakkaiden tilanteiden kohentamiseen suurempien ongelmien välttämiseksi. Sosiaalityöntekijän vastaanotto järjestetään lähipalveluna kuntien toimipisteissä tarpeenmukaisesti keskimäärin 1- 2 päivänä viikossa.

Talousarvio sisältää 85 000 €:n määrärahavarausten mahdollisiin uusiin lastensuojelun perhe- ja/tai laitoshoidon tarpeisiin.

Terapiapalveluihin kuuluvat perheneuvolan, terveyskeskuspsykologien, terveyskeskuspuheterapeuttien ja lasten ja nuorten toimintaterapian palvelut sekä kriisiytyö.

Perheneuvolan palvelut järjestetään pääosin Saarijärven toimipisteessä. Terveyskeskuspsykologin ja puheterapeutin palvelut järjestetään Karstulan ja Saarijärven toimipisteissä. Palveluja voidaan tarpeen mukaan tarjota myös muiden kuntien toimipisteissä. Kriisityön palvelut tuottaa Kriisikeskus Mobile, jonka kanssa on solmittu kumppanuussopimus.

Talousarvion toiminnalliset tavoitteet

	Tavoite	Mittari
Laatu ja vaikuttavuus	Vähennetään lastensuojeluilmoitusten ja –selvitysten sekä sijoitusten ja huostaanottojen tarvetta Lapset puheeksi –toimintamalla hyödyntämällä. Lapset puheeksi keskustelu tarjotaan neuvolassa kaikille odottaville perheille kotikäynnillä ja neuvolakäyntien yhteydessä, kotihoidossa olevien alle kouluikäisten lasten perheille tutustumisen välineenä, koulu-terveydenhuollon sekä lapsiperheiden ja aikuisten sosiaalipalveluiden yhteydessä. Tuetaan muita yhteistyökumppaneita Lapset puheeksi –toimintamallin käytössä.	Lapset puheeksi keskustelut Lapset puheeksi neuvottelut Palvelutarpeen arviointityön Lastensuojeluilmoitukset Lastensuojelutarpeen selvitykset Sijoitukset ja huostaanotot
	Lisätään aikuisten sosiaalipalveluasiakkaille tarjottavien palveluiden suunnitelmallisuutta tekemällä asiakaskohtaiset kokonaistilanteen ja palvelutarpeiden kartoitukset ja kartoitukseen perustuvat suunnitelmat ja toteuttamalla niitä.	Palvelutarpeen arvioinnit
	Vahvistetaan työllistymisedellytyksiä kuntouttavaa työtoimintaa ja työllistymisen jatkopolkuja lisäämällä sekä kehitetään TYP-toimintaa ja varmistetaan TYP-asiakkaille kartoitusjaksojen ja työllistymissuunnitelmien toteutuminen.	Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat TYP-asiakkaat Kartoitusjaksot Työllistymissuunnitelmat Työllistymisen jatkopolut
	Kehitetään päihdekuntoutujien palveluprosesseja ja lisätään kuntoutusprosessien vaikuttavuutta painottamalla avokuntoutusta ja lyhentämällä laituskuntoutusjaksojen pituutta.	Avo- ja laituskuntoutuksen määrät ja pituudet, jatkohoittoon sitoutuneiden määrä
	Kiinnitetään erityistä huomiota asiakkaiden hyvään kohteluun ja itsemääräämisoikeuden toteutumiseen. Palveluita käyttäviä/käyttäneistä asiakkaista vähintään 70 prosenttia on tyytyväisiä saamaansa palveluun.	Kohtelua koskevat muistutukset/kantelut Asiakastyytyväisyysraportit
Saavutettavuus	Yhteydensaanti neuvolaan/takaisinsoitto saman vuorokauden aikana, neuvolapalveluiden vastaanottoajat ovat varattavissa ja yhteydenottolomakkeet täytettävissä myös sähköisesti netissä	Vasteaika- ja jonoraportit Sähköiset palvelut
	Yhteydensaanti/takaisinsoitto Lapset puheeksi – mallin mukaiseen keskusteluun ja neuvonpitoon liittyvissä asioissa saman vuorokauden aikana. Lapset puheeksi keskustelu ja neuvonpito toteutetaan viikon sisällä.	Vasteaika- ja jonoraportit
	Yhteydensaanti lapsiperheiden kotipalveluasioissa ma-pe puhelinaikoina/takaisinsoitto vuorokauden sisällä, palvelun toteuttaminen 7 arkipäivän sisällä.	Vasteaika- ja jonoraportit

Tavoite	Mittari
Lastensuojeluilmoitukset käsitellään 7 arkipäivän sisällä, palvelutarpeen arvioinnit tehdään 3 kuukauden sisällä	Vasteaika- ja jonoraportit
Yhteydensaanti lastenvalvojaan, sosiaalityöntekijään, sosiaaliohjaajaan, vastaavaan perhetyöntekijään, etuuskäsittelijään, kuntouttavan työtoiminnan ohjaajaan ja päihdetiimiin puhe- linaikana/takaisinsoitto 2 vuorokauden sisällä, käyntiaika 14 vrk sisällä	Vasteaika- ja jonoraportit
Aktivointisuunnitelmat toteutetaan sosiaalityöntekijän toimesta 3 viikon sisällä	Vasteaika- ja jonoraportit
Toimeentulotukihakemukseen päätös 7 päivän sisällä	Vasteaika- ja jonoraportit
Yhteydensaanti/takaisinsoitto perheneuvolaan 1-2 työpäivän sisällä, perheneuvolassa arvioaika toteutuu kolmen viikon sisällä yhteydenotosta. Kriisitilanteissa kolmen työpäivän sisällä Puheterapiassa arvioaika kolmen kuukauden sisällä Terveyskeskuspsykologille arvioaika kolmen viikon sisällä Toimintaterapeutille arvioaika kolmen viikon sisällä Kriisityössä 24/7 matalankynnyksen kriisiapu	Vasteaika- ja jonoraportit

3.3 Arjen tuen palvelut

Talousarvion määrärahat

Arjen tuen palvelut	TP 2017	Tarkistettu TA 2018	TA 2019	Muutos 2017/18	
				€	%
Toimintatuotot	7 100 316	6 650 364	6 886 640	-236 276	3,6
Toimintakulut	-33 529 057	-34 055 570	-34 730 122	674 552	2
TOIMINTAKATE	-26 428 741	-27 405 206	-27 843 482	438 276	1,6
Poistot ja arvonalentumiset	-10 033	-9 600	0	-9 600	-100
Laskennalliset erät	-1 070 625	-1 021 661	-1 100 377	78 716	7,7
Tilikauden yli/alijäämä	-27 509 399	-28 436 467	-28 943 859	507 392	1,8

Toiminnan kuvaus ja talousarvion perustelut

Arjen tuen palvelukokonaisuuteen kuuluvat palveluohjaus, ikäihmisten varhaisen tuen palvelut, koti- ja asumispalvelut ja vammaispalvelut.

Palveluohjaus vastaa Arjen tuen palvelualueen asiakkaiden palvelutarpeen arvioinnista, tekee päätökset palveluiden antamisesta ja asiakkaan sijoittamisesta eri palveluihin ja palveluyksiköihin.

Ikäihmisten varhaisen tuen palveluilla edistetään ikääntyvien toimintakykyä ja kotona pärjäämistä sekä tuetaan omaishoitajien jaksamista. Palveluja ovat erilaiset tilaisuudet ja tapahtumat, vertaisryhmätoiminta, päivätoiminta, aivoterveysten vahvistaminen ja hoito, terveystarkastukset ja hyvinvointia tukevat kotikäynnit.

Koti- ja asumispalveluita järjestetään aikuisen vammaisen, sairaan tai ikääntyneen henkilön tai perheen päivittäisen pärjäämisen tueksi niin, että jokaisella olisi mahdolli-

suuksien mukaan turvallinen ja toimiva arki ja sopiva asuinympäristö joko omassa kodissa tai asumispalveluyksikössä. Palvelukokonaisuuteen kuuluvat kotiin annettavat palvelut, asumispalvelut sekä perhe- ja omaishoito. Koti- ja asumispalveluita järjestetään alueen väestölle yhtymävaltuuston vahvistamien palveluiden myöntämisperusteiden mukaisesti.

Vammaispalvelut sisältävät vammaispalvelulain mukaiset palvelut ja tukitoimet, toimintakeskuspalvelut, asumispalvelut sekä laitoshoidon. Vammaispalvelulain perusteella myönnettävät palvelut ovat kuntoutusohjaus, sopeutumisvalmennus, kuljetuspalvelut, tulkkipalvelut, päivätoiminta, henkilökohtainen apu sekä palveluasuminen ja taloudelliset tukitoimet ovat asunnon muutostyöt sekä asuntoon kuuluvat välineet ja laitteet, päivittäisessä suoriutumisessa tarvittavat välineet, koneet ja laitteet sekä ylimääräiset vaate- ja erityisravintokustannukset sekä palvelujen ja tukitoimien myöntämiseen liittyvän ohjaus ja neuvonta.

Talousarvion toiminnalliset tavoitteet

Tavoite		Mittari
Laatu ja vaikuttavuus	Palvelut tuotetaan vahvistettujen palvelurakennetavoitteiden ja palveluiden myöntämiskriteerien mukaisesti avohuoltopainotteisesti. Yli 75-vuotiasta ympärivuorokautisen hoivan piirissä 9 %	Palveluiden piirissä olevien määrä ja toimintakyky (FIM) Kotihoidon asiakasmäärä palveluluokittain (tuntia/kk)
	Varhaisen tuen palveluilla vahvistetaan toimintakykyä niin, että vähintään - puolet 65-vuotiaiden terveystarkastuksessa käyneistä kertoo käynnin vaikuttaneen omaan terveyskäyttäytymiseensä positiivisesti - puolet hyvinvointia tukevien kotikäyntien asiakkaista kertoo käynnin vahvistaneen luottamusta kotona pärjäämiseensä - puolella muistikotikuntoutus asiakkaista toimintakyky paranee tai säilyy ennallaan - puolella päivätoiminta-asiakkaista toimintakyky säilyy ennallaan tai nousee	Asiakaskyselyt Toimintakykyindeksi (raportointi 1x/ vuosi syyskuun osavuositarkastuksessa)
	Kotihoidon palvelut aloitetaan aina kuntouttavana arviointijaksona. Kotihoidon kuntouttavat arviointijaksot toteutetaan niin, että arviointijakson jälkeen mahdollisimmat monet asiakkaista selviytyvät kotona ilman SoTen järjestämiä palveluja. Asiakaskäynnit ja niiden kesto tukevat asiakkaan toimintakykyä ja kotona pärjäämistä	Kuntouttavan kotihoidon arviointijaksojen käyntimäärän kehitys Säännöllisten palveluiden piiriin siirtyneiden määrä Käyntiä per asiakas Käynnin kesto Käyntimäärän kehitys Käynnin keston kehitys
	Kotihoidon hoidon jatkuvuutta vahvistetaan omahoitajuudella ja pitämällä asiakkaiden hoitoon osallistuvien määrää mahdollisimman vähäisenä. Säännöllisen kotihoidon palvelukokonaisuudet ja sisällöt suunnitellaan ja toteutetaan asiakaskohtaisesti niin, että asiakkaiden tarve käyttää terveysasemien vastaanotto- ja osastohoidon palveluita on vähäinen.	Asiakkaille nimetty omahoitaja Erilaisten keskeytyspäivien määrä vuodessa per asiakas (sairaala, kuntoutus, läheinen hoitaa, muu)

Tavoite		Mittari
		Keskeytyspäivien määrän kehitys
	Palvelu-, hoito- ja kuntoutussuunnitelmat tehdään kaikille säännöllisesti palveluiden piirissä oleville, niitä toteutetaan ja ne tarkistetaan vähintään kerran vuodessa ja ne tarkistetaan asiakkaan tarpeen muuttuessa.	Pahosut, toteutumat, tarkistukset
	Hoivahenkilöstön mitoitus ikäihmisten ympärivuorokautisessa asumispalvelussa 0,5, kehitysvammaisten ympärivuorokautisessa asumispalvelussa kokonaishenkilöstömitoitus 0,7.	Toteutunut henkilöstömitoitus Toteutunut toimintakykyä edistävä toiminta
	Toiminnassa kiinnitetään erityistä huomiota asiakkaiden hyvään kohteluun ja itsemääräämisoikeuden toteutumiseen. Palveluita käytävistä/käyttäneistä asiakkaista vähintään 70 prosenttia on tyytyväisiä saamaansa palveluun.	Kohtelua koskevat muistutukset/kantelut Asiakastytyväisyysraportit
Saavutettavuus	Yhteydensaanti/takaisinsoitto palveluohjaajiin viimeistään seuraavana päivänä. Palvelutarpeenarviointi toteutuu 7 päivän kuluessa. Kiireellisissä tapauksissa palvelun tarve arvioidaan viipymättä.	Vasteaika- ja jonoraportit
	Toimintakeskus- ja päiväkeskuspaikka järjestyy 30 vrk:n kuluessa palvelun myöntämispäätöksestä	Vasteaika- ja jonoraportit
	Asumispalvelupaikka järjestyy 30 vrk:n kuluessa palvelun myöntämispäätöksestä	Vasteaika- ja jonoraportit
	Lapset puheeksi – mallin mukainen keskustelu- ja neuvonpito järjestyy viikon sisällä	Vasteaika- ja jonoraportit

3.4 Terveyden- ja sairaanhoidon palvelut

Talousarvion määrärahat

Terveyden ja sairaanhoidon palvelut	TP 2017	Tarkistettu TA 2018	TA 2019	Muutos 2017/18	
				€	%
Toimintatuotot	3 485 087	3 426 140	2 749 140	677 000	-19,8
Toimintakulut	-17 212 337	-17 569 470	-17 210 465	-359 005	-2
TOIMINTAKATE	-13 727 250	-14 143 330	-14 461 325	317 995	2,2
Poistot ja arvonalentumiset	-55 296	-40 002	-30 580	-9 422	-23,6
Laskennalliset erät	-1 190 069	-1 129 296	-1 144 055	14 759	1,3
Tilikauden yli/alijäämä	-14 972 615	-15 312 628	-15 635 960	323 332	2,1

Toiminnan kuvaus ja talousarvion perustelut

Terveyden- ja sairaanhoidon palvelukokonaisuus koostuu väestölle tarjottavista perustason avosairanhoidon ja osastohoidon palveluista

Aluehoitajien vastaanottopalvelut järjestetään Kannonkosken, Karstulan, Kivijärven, Kyyjärven ja Saarijärven terveysasemilla vähintään 3 päivänä viikossa.

Lääkärin vastaanottopalvelut järjestetään Saarijärven ja Karstulan terveysasemilla 5 päivänä viikossa, Kannonkosken, Kivijärven ja Kyyjärven terveysasemilla keskimäärin vähintään 2 päivänä viikossa.

Laboratoriopalveluihin liittyvät *näytteenotot* järjestetään Karstulan ja Saarijärven terveysasemilla 5 päivänä viikossa ja Kannonkosken, Kivijärven ja Kyyjärven terveysasemilla vähintään 2 pv/vk .

Kuvantamispalvelut ostetaan Keski-Suomen sairaanhoitopiiriltä ja tuotetaan Saarijärven ja Karstulan terveysasemilla.

Lähipäivystys järjestetään arkisin virka-aikana (klo 8-15) Saarijärven ja Karstulan terveysasemilla, klo 15 – 18 Saarijärven terveysasemalla, yöpäivystys keskussairaalassa klo 18 – 08. Viikonloppuisin lähipäivystys järjestetään lauantaisin ja sunnuntaisin Saarijärven terveysasemalla klo 10 – 15 ja muilta osin keskussairaalassa. Kellonaikoja voidaan tarkentaa maakunnallisten ratkaisujen yhteydessä.

Kannonkosken, Kivijärven ja Kyyjärven terveysasemilla toteutetaan sulkuja syys -, joulu-, talvi- ja kesälomien aikoina.

Sulkujen aikana väestölle tarjotaan kiireellisissä tapauksissa palvelut lähimmällä auki olevalla terveysasemalla. Karstulan ja Saarijärven terveysasemilla järjestetään sulkuaikoina vähintään päivystysluonteiset vastaanotot.

Kivijärven ja Kannonkosken kuntien nk. itäisten osien alueen asukkaille tarjotaan mahdollisuus hakea palveluita halutessaan myös Wiitaunionin alueelta. Kyyjärven kunnan alueen asukkaille tarjotaan mahdollisuus hakea päiväaikaisia ensiapupäivystyksen palveluita Alajärveltä.

Lyhytaikaisen osastohoidon palvelut järjestetään Saarijärven terveysaseman akuutti-osastolla.

Mielenterveyspalvelut koostuvat väestön psykiatrisen erikoissairaanhoidon avohoito- ja asumispalveluista. Palvelut järjestetään pääsääntöisesti Saarijärven ja Karstulan toimipisteissä sekä tarpeen mukaan muiden kuntien terveysasemilla.

Suun terveydenhuollon palvelut sisältävät väestön suun terveyden edistämisen ja suun sairauksien tutkimuksen, ehkäisyn ja hoidon. Palvelut järjestetään lähipalveluna kuntien terveysasemilla lapsille ja vanhuksille ja muilta osin pääosin keskitetysti Karstulan ja Saarijärven terveysasemilla. Resurssien riittäessä palvelua tarjotaan lähipalveluna koko väestölle väestövastuualuejaon mukaisesti.

Työterveyshuollon palveluilla tarkoitetaan työterveyshuoltolaissa määriteltyjä ennalta ehkäiseviä ja sairaanhoidollisia työterveyshuoltopalveluja. SoTe kuntayhtymä hankkii jatkossa oman henkilöstönsä työterveyshuollon palvelut Työterveys Taimi Oy:ltä (asiakkaana ja osakkaana Keski-Suomen inhouse-yhtiössä) sekä järjestämistä vastaavalla olevien työterveyshuollon palveluiden osalta liittyy osakkaaksi valtakunnalliseen Tammi Oy:öön. Työterveyshuollon toiminta sekä henkilöstö siirtyy em. kahteen yhtiöön. Siirtyminen Tammi Oy:öön tapahtuu 1.1.2019 lukien. Työterveys Taimi Oy:n ja sen alueyhtiön perustamisessa on siirtymäaikaa noin 2-4 kk.

Kuntoutuspalveluilla edistetään alueen asukkaiden toiminta- ja työkykyä sekä itsehoitovalmiuksia. Kuntoutuspalvelut koostuvat Karstulan kuntoutusosastosta sekä fysioterapian suoravastaanotosta, lääkinnällisestä kuntoutuksesta, kuntoneuvolapalveluista, osastopotilaiden kuntoutuksesta sekä apuvälinepalveluista. Fysioterapia- ja kuntoutuspalveluja tuotetaan pääosin Saarikan omana toimintana. Lääkinnällisen kuntoutuksen palveluja hankitaan myös palveluseteleillä yksityisiltä palveluntuottajilta. Fysioterapia ja kuntoutuspalvelut järjestetään pääsääntöisesti Karstulan ja Saarijärven toimipisteissä ja tarpeen mukaan muiden kuntien terveysasemilla. Kuntoutusosastohoidon palvelut järjestetään Karstulan terveysasemalla.

Talousarvion toiminnalliset tavoitteet

	Tavoite	Mittari
Laatu ja vaikuttavuus	Palveluja järjestetään suunnitelmallisesti ja perusterveydenhuoltopainotteisesti	Ajanvarausvastaanottojen ja päivystysvastaanottojen suhde Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon kustannusten suhde
	Palveluilla parannetaan alueen väestön terveyttä ja minimoidaan kansansairauksien haittoja huolehtimalla suunnitelmallisesti pitkäaikaissairaiden hoidosta, tavoitteena: - HBA1C (2 tyyppin diabetes-potilaat) alle 53 mmol/mol, (7 %) - LDL (sepelvaltimotauti-potilaat ja 2 tyyppin diabetes-potilaat) Alle 2,0 mmol/l.	Asiakkaille tehdyt hoitosuunnitelmat Sairastavuus- ja kansanterveysindeksi HBA1C -arvot LDL -arvot
	Osastohoito järjestetään niin, että potilaan keskimääräinen hoitajakson pituus on korkeintaan 6 vuorokautta.	Hoitajaksojen pituus
	Kuntoutuspalveluilla vahvistetaan asiakkaiden toimintakykyä ja arjessa pärjäämistä. Tuki- ja liikuntaelinoireisia ohjataan lääkärin vastaanottojen/esh:n ohella/sijaan fysioterapeutin suoravastaanotolle. Kuntoutusyksikössä kuntoutus järjestetään niin, että siellä kuntoutettavien toimintakyky vahvistuu ja asiakkaat palaavat kuntoutusjakson jälkeen takaisin kotiin tai asumispalveluyksikköön	Fysioterapeuttien vastaanottokäynnit Kuntoutusasiakkaiden FIM (muutos) Kuntoutusjakson jälkeen kotona asuvat/ kotiutuvat
	Hoitohenkilöstön mitoitus osastolla 0,6 Hoito- ja kuntoutushenkilöstön mitoitus kuntoutusyksikössä 0,7	Toteutunut henkilöstömitoitus
Toiminnassa kiinnitetään erityistä huomiota asiakkaiden hyvään kohteluun ja itsemääräämisoikeuden toteutumiseen. Palveluita käyttävistä/käyttäneistä asiakkaista vähintään 70 prosenttia on tyytyväisiä saamaansa palveluun.	Kohtelua koskevat muistutukset/kantelut Potilasvahinkojen määrä Asiakastyytyväisyysraportit	
Saavutettavuus	Ensikontaktin saaminen terveysaseman vastaanottoon ja hammashoitolaan puhelinvastausaika alle 5 minuuttia tai takaisin soitto saman päivän aikana	Vasteaika- ja jonoraportit
	Kiireetön vastaanottoaika lääkärille saatavilla (T3) 14 päivän ja vastaanottohoitajalle 7 päivän aikana	Vasteaika- ja jonoraportit
	Kiireetön vastaanottoaika hammaslääkärille saatavilla (T3) 4-6 kk ja suuhygienistille kuukauden aikana	Vasteaika- ja jonoraportit
	Yhteydensaanti/takaisinsoitto mielenterveystoimistoon, työterveyshuoltoon saman päivän aikana	Vasteaika- ja jonoraportit

Tavoite	Mittari
Sähköisten yhteydenottojen määrä	Osuus kaikista yhteydenottoista Sähköisten yhteydenottojen kehitys
Kaikki lyhytaikaisosastohoitoa tarvitsevat pääsevät viivytyksettä osastolle	Vasteaika- ja jonoraportit
Lapset puheeksi – mallin mukainen keskustelu- ja neuvonpito järjestyy viikon sisällä	Vasteaika- ja jonoraportit
Akuutti fysioterapia-aika (fysvas, selkä) järjestyy 3 vrk kuluessa yhteydenotosta ja hoidon tarpeen arvioinnista, ei kiireellinen fysioterapia-aika järjestyy 3 vkon sisällä hoidon tarpeen arvioinnista	Vasteaika- ja jonoraportit

3.5 Erikoissairaanhoito

Talousarvion määrärahat (sis. ensihoito ja sairaankuljetus)

Erikoissairaanhoidon palvelut	TP 2017	Tarkistettu TA 2018	TA 2019	Muutos 2017/18	
				€	%
Toimintatuotot	195 976	120 000	160 000	-40 000	33,3
Toimintakulut	-20 586 602	-20 019 964	-20 403 853	383 889	1,9
TOIMINTAKATE	-20 390 626	-19 899 964	-20 243 853	343 889	1,7
Laskennalliset erät	-73 556	-12 061	-9 021	-3 040	-25,2
Tilikauden yli-/alijäämä	-20 464 182	-19 912 025	-20 252 874	340 849	1,7

Toiminnan kuvaus ja talousarvion perustelut

Erikoissairaanhoidon palvelut koostuvat yhteistyössä Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kanssa järjestettävistä lääketieteen ja hammaslääketieteen erikoisalojen mukaisten sairauksiin ehkäisyyn, tutkimiseen, hoitoon, ensihoitoon, sairaankuljetukseen, päivystykseen ja lääkinnälliseen kuntoutukseen kuuluvista terveydenhuollon palveluista. Talousarvion määräraha perustuu sairaanhoitopiirin palvelutarjoukseen.

Talousarvion toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari
Lähetekäytäntöjen kehittäminen ja läheteiden määrän vähentäminen vuoden 2018 tasosta	Läheteiden määrä

4. Perusturvaliikelaitos Saarikka

Talousarvion määrärahat

SAARIKKA	TP 2017	Tarkistettu TA 2018	TA 2019	2017/18	
				€	%
Toimintatuotot	11 320 719	10 706 924	10 305 490	401 434	-3,7
Toimintakulut	-81 601 122	-81 623 857	-81 172 518	-451 339	-0,6
TOIMINTAKATE	-70 280 404	-70 916 933	-70 867 028	-49 905	-0,1
Poistot ja arvonalentumiset	-74 617	-56 188	-35 258	-20 930	-37,2
Rahoituserät	8 195	50	43	7	-14
Laskennalliset erät	1 689	6 783	2 629	4 154	-61,2
Tilikauden yli-/alijäämä	-70 345 136	-70 966 288	-70 899 614	-66 674	-0,1
<i>Työmarkkinatuki vähennettynä 2017-18</i>	<i>-69 089 182</i>	<i>-69 849 288</i>	<i>-70 899 614</i>	<i>-1 050 326</i>	<i>1,5</i>

Toiminnan kuvaus ja talousarvion perustelut

Perusturvaliikelaitos Saarikan tehtävänä on tuottaa SoTe kuntayhtymän tilaamat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Saarikka tuottaa palvelut pääsääntöisesti itse sekä hankkii tarvittavia palveluita ostopalveluina yhtymävaltuuston vahvistaman palveluiden järjestämissuunnitelman ja talousarvion puitteista.

Saarikan vuoden 2019 talousarvio muodostuu aikaisemmin tässä talousarviossa valtuuston sitovuustasoin määriteltujen taloudellisten määrärahojen ja tavoitteiden mukaisesti. Näiden lisäksi Saarikan talousarvion määrärahoihin sisältyy määrärahat palvelutuotantoon liittyviin hallinto- ja tukipalveluihin.

Talousarvioon on liitetty oheisaineistoksi tilaustaulukot, joissa järjestettäviä palveluita ja niiden kustannuksia on määritely tarkemmalla tasolla. Tilaustaulukossa määritellyt palvelut, niiden sisältö ja laatuvaatimukset toimivat SoTen palveluiden tilauksena Saarikalle. Tilaustaulukoissa määritellyt palvelutilaukset ovat kuitenkin luonteeltaan toimintaa ohjaavia, eivätkä ne ole valtuustoon nähden sitovia.

Talousarvion toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari
Palvelut tuotetaan ja niistä tiedotetaan niin, että alueen asukkaat tietävät mihin otetaan yhteyttä kulloinkin tarvittavan palvelun osalta.	Tiedotteet Nettisivut, fb, omaisviestintä Julkaistut uutisjutut
Palvelut tuotetaan tässä talousarviossa sekä tilaustaulukoissa palveluiden määrälle, laadulle, vaikuttavuudelle ja kustannuksille asetettujen tavoitteiden pohjalta.	Talousarvion toteutuminen Tilaustaulukoiden toteutuma
Toiminnan tehokkuutta ja tuottavuutta lisätään niin, että palveluiden yksikkö(netto)kustannusten vuosittainen kasvu on pienempää kuin maassa keskimäärin.	Talouden toteutuma
Alueen asukkaiden ja palveluita käyttävien asiakkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien ja toimintakäytäntöjen kehittäminen ja toteuttaminen	Toiminnan ja palveluiden suunnittelu- ja kehittämistilaisuuksiin/-tapaamisiin osallistuvien määrä
Sähköisen asioinnin lisääminen	Sähköisen asioinnin kanavat ja käyttö
Reaaliaikaisten ja toimintaa ohjaavien asiakastytyväisyyden mit-	Asiakastytyväisyyden

Tavoite	Mittari
tauskäytäntöjen kehittäminen ja hyödyntäminen	raportit Saadut palautteet
Sote-uudistukseen valmistautuminen	Osallistuminen maakunnalliseen valmisteluun

5 TULOS- JA RAHOITUSLASKELMAT

5.1 Tulossuunnitelma 2019-2021

TALOUSARVION TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelma	TP	TA	TA	TS	TS
1000 e	2017	2018	2019	2020	2021
Toimintatulot					
Myyntitulot	73 086	72 576	72 505	72 505	72 505
Maksutulot	7 014	6 926	6 786	6 786	6 786
Tuet ja avustukset	260	208	250	250	250
Muut toimintatulot	1 505	1 597	1 881	1 881	1 881
	81 865	81 307	81 422	81 422	81 422
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-27 283	-28 111	-27 571	-27 571	-27 571
Palvelujen ostot	-42 601	-41 306	-42 842	-42 842	-42 842
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 412	-2 337	-2 413	-2 413	-2 413
Avustukset	-4 272	-4 213	-3 227	-3 227	-3 227
Muut toimintamenot	-5 231	-5 284	-5 334	-5 334	-5 334
	-81 799	-81 251	-81 387	-81 387	-81 387
Toimintakate	66	56	35	35	35
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot	0	0	0	0	0
Muut rahoitustulot	8	0	0	0	0
Korkomenot					
Muut rahoitusmenot	1	0	0	0	0
	9	0	0	0	0
Vuosikate	75	56	35	35	35
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-75	-56	-35	-35	-35
Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tulot					
Satunnaiset menot					
Tilikauden tulos	0	0	0	0	0
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)					
Vapaaehtoisten varausten lis. (-) tai väh. (+)					
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)					
Tilikauden yli-/alijäämä	0	0	0	0	0
Tavoitteet ja tunnusluvut					
Toimintatulot / Toimintamenot, %	100	100	100	100	100
Vuosikate / Poistot, %	100	100	100	100	100
Vuosikate, euro/asukas	4	3	2	2	2
Kertynyt yli-/alijäämä					
Asukasmäärä vuoden lopussa	17 627	17 474	17 027	17 066	16 903

5.2 Rahoitussuunnitelma 2019-21

TALOUSARVION RAHOITUSOSA

Rahoitusosa 1000 e	TA 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	75	56	35	35	35
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät					
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-75	-56	-35	-35	-35
Rahoitusosuudet investointimenoihin					
Pysyvien vastaavien hyödykk. Luovutustulot					
Toiminnan ja investointien rahavirta	0	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset					
Antolainasaamisten vähennykset					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys					
Lyhytaikaisten lainojen muutos					
Oman pääoman muutokset					
Vaikutus maksuvalmiuteen	0	0	0	0	0

Perusturvaliikelaitos Saarikan osuus SoTe kuntayhtymän toimintakatteesta ja vuosikatteesta on 99,8 %.
Perusturvaliikelaitos Saarikan vaikutus poistojen määrään on 100 %
Perusturvaliikelaitos Saarikan vaikutus tulokseen on 99,8 %

6 INVESTOINTIOSA

6.1 Investoinnit 2019-2021

Tähän talousarvioesitykseen ei sisälly määrärahavaroja investointeihin. Mahdolliset investoinnit on sisällytettävä Saarikan talousarvioon.

7 LIITTEET

7.1 Tilaustaulukot

Liitteenä

7.1.1 Toimintatilasto

Liitteenä

7.1.2 Kuntajakotaulukko

Liitteenä